

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 11 marca 2024 r.

Poz. 3096

UCHWAŁA NR 664/LXIV/2024 RADY POWIATU W RADOMIU

z dnia 4 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 -2027

Na podstawie art. 4 ust. 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Powiatu w Radomiu uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Powiatu przyjmuje Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 - 2027 w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Radomskiego.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Murawski

Załącznik do
Uchwały Nr 664/LXIV/2024
Rady Powiatu w Radomiu
z dnia 4 marca 2024 r.

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Radomiu**

***PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
na lata 2024-2027***

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp**
- II. Podstawa prawna Programu**
- III. Cele Programu**
- IV. Założenia merytoryczne Programu**
- V. Adresaci Programu, źródła finansowania, realizatorzy Programu.**
- VI. Zasady uczestnictwa w Programie.**
- VII. Monitoring oraz ewaluacja Programu.**
- VIII. Zakładane rezultaty.**

I. Wstęp

„Stosowanie przemocy wynika najczęściej z niemożności rozwiązania przez ludzi podstawowych problemów swojego życia, z niemożności kochania innych, nieumiejętności zrealizowania własnych możliwości. Nie mogąc kochać, człowiek zaczyna poniżać innych ludzi i sprawiać im ból.”

Erich Fromm filozof, psycholog i psychoanalityk

Przemocą domową nazywamy jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, lub mienia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia lub krzywdę. Przemoc to także działanie ograniczające lub pozbawiające dostępu do środków finansowych, możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej (przemoc ekonomiczna), bądź działanie naruszające prywatność osoby lub wzbudzające w niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.

Przemoc domowa to zjawisko powszechne, przywiązanie do siłowego rozwiązywania konfliktów jest chyba jedną z większych tragedii naszych czasów. To strategia często widoczna w zaciszu domowego ogniska, w szkołach, miejscu pracy, telewizji, na arenie międzynarodowej.

Przemoc zwykle przebiega w cyklach, pogłębia się w czasie, na ogół osoba stosująca przemoc nie przerywa swoich działań z własnej woli. Oczywiście, zdarza się, że partnerzy stosujący przemoc obiecują poprawę i deklarują, że już nigdy nikogo nie skrzywdzą. Najczęściej jednak te zapewnienia okazują się nieprawdą, mimo że po złożeniu obietnicy poprawy następuje czasem etap tzw. miodowego miesiąca i przemoc czasowo ustaje. Zazwyczaj nie na długo. To niestety wyuczone zachowania, zakorzenione we „wzorach” postępowania, przekazywanych z pokolenia na pokolenie, zdeterminowane pragnieniem władzy, siły i dominacji nad partnerem, dzieckiem, sytuacją rodzinną. To zjawisko ciągle też objęte pewnym społecznym tabu – przemoc budzi lęk i nie chce być ujawniona.

Powstrzymanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej bez wątpienia wymaga skupienia uwagi na obu stronach w nią uwikłanych: osobie doznającej przemocy i osobie

stosującej przemoc. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej muszą być realizowane na wielu płaszczyznach. Nie da się przerwać łańcucha przemocy nie wywierając wpływu na osoby ją stosujące.

Program korekcyjno – edukacyjny stanowi integralną część całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Jest ukierunkowany na udzielanie profesjonalnej pomocy osobom, które w związku ze stosowaniem przemocy, jak również w obliczu innych problemów, z którymi nie potrafią sobie poradzić w sposób społecznie akceptowany - wymagają wsparcia. To, że w różnych okolicznościach i momentach swojego życia, osoba weszła w rolę stosującej przemoc, nie oznacza że taka etykieta będzie towarzyszyła jej przez całe życie.

Przedmiotowy program jest ukierunkowany na pomoc w nauce samokontroli, kształtowania postawy szacunku wobec siebie i innych, pomoc w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z emocjami i rozwiązywania sytuacji konfliktowych bez okazywania agresji. Ważną kwestią jest świadomość odpowiedzialności za własne czyny, nazbyt często osoby stosujące przemoc przerzucają odpowiedzialność na inne osoby, usprawiedliwiając swoje zachowanie, traktując jako determinanty ludzkich relacji władzę i posłuszeństwo. To sposób myślenia ludzi, którzy uważają za słuszne, że tak jak w strukturach społecznych, tak i w domu powinna funkcjonować jasna hierarchia, ich hierarchia, a świat dzieli się na tych, co wydają polecenia oraz na tych, co muszą się podporządkować. Tym przekonaniom często towarzyszy równie silne przekonanie o posiadaniu: moja żona, moje dzieci, moja własność, mogę robić to, co chcę i uznaję za słuszne, bo to ja ustalam zasady. Silne przeświadczenie o własności partnerki, dzieci, pociąga za sobą styl działania polegający na decydowaniu o wszystkich aspektach życia tych osób, kontrolowaniu ich potrzeb, emocji i pragnień.

Realizacja przedmiotowego programu w założeniu ma służyć modelowaniu postaw wymagających zmiany i uświadomieniu, że można żyć, osiągać cele, nie krzywdząc innych i nie łamiąc praw drugiego człowieka.

Przemoc domowa jest niestety procesem długotrwałym, przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań o charakterze długoterminowym i holistycznym. Bez wątpienia potrzebne są działania wzmacniające skuteczność ochrony osób doznających przemocy, ale należy jednocześnie położyć nacisk na działania powstrzymujące osoby stosujące przemoc i prowadzące do jej zakończenia.

II. Podstawa prawna Programu

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Środki na realizację zadania, w myśl art. 6 ust. 5 powyższej ustawy, zapewnia budżet państwa.

Niniejszy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, zwany dalej Programem został opracowany i będzie realizowany w oparciu o:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021, poz. 1249 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. z 2023 r. poz. 1164),
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

III. Cele Programu

„Przemoc niszczy nie tylko swoje ofiary, ale także tych, którzy się jej dopuszczają”

K. Sri Dhammananda – buddyjski mnich, uczonec

Praca z osobami stosującymi przemoc powinna koncentrować się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą prowadzić do zmiany zachowań przemocowych na nie-przemocowe. Dlatego, podstawowym celem Programu, w trosce o bezpieczeństwo i dobrostan wszystkich osób uwikłanych w ten problem jest **pomoc rozumiana jako zmiana/zatrzymanie zachowań sprzecznych z zasadami współżycia społecznego, a w konsekwencji powstrzymanie przed dalszym stosowaniem przemocy domowej, zmniejszenie skali zachowań opartych na sile i agresji.**

Praca z osobami stosującymi przemoc będzie oparta na następujących założeniach:

- Przemoc nie jest przypadkowa. Charakterystyczna dla tego zjawiska jest intencjonalność sprawcy – demonstracja siły i chęć przejęcia kontroli nad drugą osobą, działanie świadome i zamierzone.
- Przemoc jest zjawiskiem wykorzystującym dysproporcję/nierównowagę sił - osoba stosująca przemoc jest silniejsza od osoby jej doznającej i ma nad nią przewagę.
- Stosowanie przemocy jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność prawną i moralną, w żadnym razie nie może być usprawiedliwiana prowokacją ze strony osoby doznającej przemocy.
- Przemoc powoduje naruszenie dóbr – osoba stosująca przemoc godzi w podstawowe prawa, takie jak: prawo do nietykalności cielesnej, szacunku, godności itp.
- Przemoc zawsze skutkuje powstaniem szkody, sprawia cierpienie i ból, osoba doznająca przemocy z reguły ma mniejszą zdolność do samoobrony. Szkody mogą być widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe bądź odroczone w czasie. Będą to np. ślady na ciele powstałe w wyniku bicia, kopania albo ślady w wymiarze psychicznym, zostawiające jeszcze głębsze rysy: cierpienie, ciągły strach, utrata poczucia własnej wartości, godności itp.
- **Przemocy można zaprzestać, poprzez przyswojenie zachowań społecznie akceptowanych i bezpiecznych dla innych.**

Realizacja Programu będzie ukierunkowana na rozpoznanie i korygowanie niepożądanych zachowań i postaw poprzez realizację celów szczegółowych:

1. Uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich.
2. Przyswojenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy.
3. Rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych oraz zapowiadających zachowania przemocowe, opracowanie tzw. planu bezpieczeństwa.
4. Nauka konstruktywnego wyrażania uczuć i emocji.
5. Nauka umiejętnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji.
6. Kształtowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.
7. Nauka umiejętności partnerskiego układania relacji z drugą osobą.
8. Rozwijanie umiejętności samokontroli i funkcjonowania, zgodnego z powszechnie akceptowanymi normami współżycia społecznego.
9. Promocja pozytywnych postaw oraz poczucia odpowiedzialności za własne czyny.

Zakładamy, że proponowane oddziaływania korekcyjno – edukacyjne zmienią świadomość osoby stosującej przemoc, pozwolą zredukować agresję, a nauczą umiejętności prawidłowej komunikacji, budowania relacji opartych na pozytywnych emocjach i poszanowaniu praw drugiej osoby. Bo, miłość i szacunek wyklucza przemoc. Jeśli się kogoś prawdziwie kocha, nie krzywdzi się go. Żadne zachowanie „ofiary” nie usprawiedliwia przemocy. To osoba stosująca przemoc jest winna. Nikt nie ma prawa podnosić ręki na drugą osobę. Przemoc jest przestępstwem. I to nie osoby doznające przemocy, ale osoby preferujące takie zachowania powinny się wstydzić. Nie wolno ukrywać przemocy domowej. Poprzez działanie i osobisty przykład, trzeba dawać pozytywny wzorzec innym.

IV. Założenia merytoryczne Programu

„Przemoc nie równa się sile”

Becca Fitzpatrick – pisarka

Zawartość merytoryczna Programu jest skoncentrowana na komponentach:

- Edukacja – treści edukacyjne uwzględniające cele programu, jako szansa na poznanie siebie oraz zmianę form myślenia i reagowania.
- Korekcja doświadczeń osobistych, zmieniających zachowania i postawy oraz rozwijające umiejętności samokontroli, konstruktywnego wyrażania emocji, rozwiązywania problemów, współżycia społecznego.

Program obejmuje następującą tematykę:

1) Przemoc jako zjawisko społeczne

- społeczno – kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej;
- mity i stereotypy dotyczące przemocy;
- formy przemocy domowej, mechanizm powstawania przemocy;
- władza i kontrola w relacjach międzyludzkich: równość płci, prawa kobiet i mężczyzn itp.;
- proces wiktyimizacji;
- konsekwencje stosowania i doświadczania przemocy domowej – psychologiczne (syndrom osoby maltretowanej, wyuczona bezradność), fizyczne, zdrowotne, społeczne, materialne;

- uzależnienia i patologie społeczne.

2) Ja – osoba stosująca przemoc

- osobiste zasoby i potrzeby;
- obwinianie osoby doznającej przemocy;
- zaprzeczanie aktom przemocy;
- zmiana obrazu JA.

3) Planowanie, samokontrola, współżycie

- rodzaje emocji, rozpoznawanie i konstruktywne wyrażanie emocji, w tym złości i poczucia krzywdy w sytuacjach trudnych;
- emocje a potrzeby;
- rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych;
- indywidualny plan powstrzymania agresywnych reakcji;
- zachowania alternatywne w stosunku do zachowań krzywdzących;
- odpowiedzialność za siebie i swoje decyzje;
- praktyczne ćwiczenia treningowe dla osiągnięcia spokoju – techniki relaksacyjne np.: trening oddechowy, dziennik emocjonalny, aktywność fizyczna, trening asertywności, technika „znajdź alternatywne wyjście” i inne.

4) Skuteczna komunikacja

- omówienie cech dobrej komunikacji, narzędzia aktywnego słuchania;
- blokady komunikacyjne;
- spór konstruktywny – przedstawienie cech konfliktów integrujących i destrukcyjnych;
- konstruktywne rozwiązywanie problemów, negocjacje i kompromisy;
- porozumienie bez przemocy C. Rosenberga.

5) Wartość życia rodzinnego

- równość praw i obowiązków w rodzinie;
- budowanie relacji – partnerstwo, empatia, tolerancja;
- zachowania alternatywne do krzywdzących;
- wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowania dzieci;
- modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich;
- kary i zakazy jako pokaz władzy vs metody ukierunkowane dobrem dziecka;

- dyscyplina z sercem;
- wychowanie bez przemocy.

Niniejszy Program, poza oddziaływaniami edukacyjnymi obejmuje ćwiczenia praktyczne, których celem jest korekcja doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane ze stosowaniem przemocy oraz rozwijaniem umiejętności samokontroli i współżycia, zgodnego z akceptowanymi, powszechnie obowiązującymi normami. Uczestnicy Programu zostaną również wyposażeni w wiedzę na temat możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Program obejmuje nie mniej niż 60 godzin zajęć. W 1 edycji Programu może wziąć udział nie więcej niż 15 osób.

Do najczęściej stosowanych form zajęć należą: warsztaty, ćwiczenia, dyskusje, wykłady, psychodrama, odgrywanie ról, treningi umiejętności społecznych (komunikacji, asertywności), zajęcia psychoedukacyjne, projekcje filmów, psychotesty, analizy indywidualnych przypadków, porady rodzinno-wychowawcze, analizowanie zachowań i wydobywanie zasobów pozwalających na zachowania bez przemocy, „zadania domowe” – praca nad wprowadzaniem zmian w codziennym funkcjonowaniu.

Podstawową formą oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych jest praca grupowa, a uzupełnieniem – praca indywidualna.

Spotkania indywidualne służą zapoznaniu Uczestnika z celami, zasadami Programu, natomiast prowadzący ma sposobność zapoznania się z sytuacją rodzinną i prawną uczestnika, specyfiką stosowania przemocy u danej osoby.

Zajęcia grupowe obejmują różne bloki tematyczne. Podczas zajęć poddawane są analizie poszczególne formy zachowań przemocowych, przy jednoczesnym przedstawieniu form alternatywnych zachowań, wolnych od stosowania przemocy.

Dobór treści edukacyjnych będzie uwzględniał założone cele Programu, czas trwania, specyfikę uczestników Programu.

Program będzie realizowany na terenie powiatu radomskiego w latach 2024 – 2027. W każdym roku zakłada się zrealizowanie przynajmniej 1 cyklu programu.

Program będzie obejmował dla każdego uczestnika min. 60 godzin zajęć w formie spotkań indywidualnych oraz grupowych. Harmonogram spotkań i czas ich trwania zajęć

w poszczególnych dniach będzie przedstawiony uczestnikom Programu i będzie mógł być modyfikowany, adekwatnie do występujących potrzeb, w celu zrealizowania wszystkich zajęć przewidzianych w Programie.

V. Adresaci Programu, źródła finansowania, realizatorzy Programu

Adresatami niniejszego Programu są osoby dorosłe, stosujące przemoc domową, identyfikujące się z tym problemem, wykazujące motywację do zmian w tym zakresie. W Programie mogą wziąć udział w szczególności osoby skierowane przez zespół interdyscyplinarny, osoby, wobec których sąd nałożył obowiązek uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym, osoby dobrowolnie zgłaszające się do udziału w Programie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w Programie mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, czy środków odurzających, po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

Realizatorem Programu jest Powiat Radomski, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, lub osoba przez niego wyznaczona. W celu realizacji Programu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu zatrudni na podstawie umowy zlecenie osoby prowadzące Program lub zleci realizację zadania innemu podmiotowi. Program będzie prowadzony przez osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w § 6 oraz § 7 rozporządzenia z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Wszelkie działania podejmowane przez realizatorów programu winny być dokumentowane na każdym etapie pracy. Prowadzona będzie dokumentacja indywidualna uczestników obejmująca m. innymi diagnozę stosowanej przemocy, wskazania do pracy z osobą stosującą przemoc, kontrakty, karty zajęć indywidualnych, zgodę na przetwarzanie danych osobowych, oraz dokumentacja grupy: listy obecności uczestników, czas i daty realizacji zajęć, karty zajęć grupowych, jak również sprawozdania z realizacji Programu, wnioski, podsumowania, etc.

Mając na uwadze fakt, że realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, środki na jego wykonanie zapewnia budżet państwa.

Aplikowanie o środki wymaga złożenia wniosku w przedmiocie realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

VI. Zasady uczestnictwa w Programie

„Nie ma usprawiedliwienia dla wojny lub przemocy.(...) Chcąc przewyciężyć swoje problemy, ludzie nie powinni odwoływać się do praw dżungli.”

K. Sri Dhammananda – buddyjski mnich, uczony

W ramach naboru uczestników do Programu, przeprowadza się wstępne rozeznanie mające na celu diagnozę sytuacji osoby stosującej przemoc domową, obejmujące następujące aspekty:

- okoliczności skierowania do udziału w Programie;
- stwierdzenie, czy uczestnik aktualnie stosuje przemoc;
- historia zachowań przemocowych;
- formy i okoliczności zachowań przemocowych;
- motywacja do udziału w Programie;
- aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa;
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej, własne zasoby pozwalające na zaprzestanie stosowania przemocy;
- doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków;
- historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych;
- kontakty z wymiarem sprawiedliwości.

Powyższe informacje stanowić będą podstawę do zakwalifikowania do udziału w Programie. Jeśli z przeprowadzonego rozpoznania sytuacji kandydata wynika, że występują u niego zaburzenia psychiczne, emocjonalne, nieprawidłowa osobowość etc. należy rozważyć zasadność uczestnictwa w Programie, gdyż udział osób, u których występują opisane powyżej problemy może stwarzać istotne przeszkody w prowadzeniu zajęć.

Informacje uzyskane od uczestników są objęte zasadą poufności, z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

Reguły uczestnictwa w Programie zostaną ujęte w formie kontraktu podpisanego przez każdego Uczestnika. Kontrakt będzie zawierał:

- Wymóg systematycznej obecności na zajęciach;
- Obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współzycia społecznego zachowania podczas zajęć;
- Zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań i postaw;
- Uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej;
- Zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych etc.

Osoba zgłaszająca się do udziału w Programie otrzymuje zaświadczenie w tym przedmiocie. Zaświadczenie o formalnym ukończeniu szkolenia otrzymuje uczestnik, którego udział w zajęciach stanowił min. 75% ogólnej liczby założonych w ramach Programu godzin zajęć.

Miejsce realizacji Programu: siedziba Starostwa Powiatowego lub Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, bądź inne miejsce na terenie miasta Radom, dostosowane do potrzeb związanych z realizacją Programu. Jeśli Program będzie realizowany w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, czyli w miejscu gdzie udzielana jest także pomoc osobom doznającym przemocy, w celu zapewnienia komfortu i bezpieczeństwa tych osób, zajęcia z osobami stosującymi przemoc będą prowadzone w godzinach popołudniowych, poza godzinami pracy Jednostki.

W uzasadnionych przypadkach, Program może być realizowany na terenie jednej z gmin powiatu radomskiego.

VII. Monitoring oraz ewaluacja Programu

Zarówno przebieg, jak i efekty oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych będą objęte działaniami monitorującymi oraz ewaluacyjnymi.

Monitoring i ewaluacja będzie obejmować:

1. Monitorowanie przebiegu procesu grupowego tj. efektów postrzeganych zarówno przez prowadzących, jak i uczestników Programu, dotyczących następujących obszarów:
 - postawa uczestników wobec przemocy (feedback uczestników i uwagi prowadzących w dokumentacji prowadzonych zajęć);
 - umiejętność kontroli emocji, w szczególności złości i agresji

- (feedback uczestników i uwagi w dokumentacji prowadzonych zajęć);
- sposób prowadzenia zajęć, ocena realizowanych treści programowych (feedback uczestników, uwagi w dokumentacji prowadzonych zajęć, ew. ankiety ewaluacyjne dla uczestników).
2. Badanie efektywności Programu w zakresie dotyczącym zachowań uczestników związanych z przemocą zarówno w czasie jego trwania, jak i w okresie do 3 lat po jego zakończeniu. Weryfikowanie efektów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w drodze uzyskania informacji na temat funkcjonowania uczestników w środowisku lokalnym, relacjach partnerskich, rodzicielskich, przy współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wynikiem przeprowadzonej ewaluacji będą wnioski oraz rekomendacje dotyczące przeprowadzonych oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, obejmujące zagadnienia: liczebność grupy (czy była adekwatna dla osiągnięcia założonych celów), czynniki korzystnie wpływające na rekrutację uczestników oraz utrudniające ten proces, trudności w zakresie realizacji założeń Programu (z perspektywy trenerów i uczestników), poziom frekwencji (zarówno grupowa, jak i indywidualnych uczestników), czynniki korzystnie wpływające na zaangażowanie uczestników, czynniki utrudniające powyższe, efektywność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w postaci zmiany zachowań i postaw, trwałość zmian.

Powyższe pozwoli ocenić, czy założone cele zostały osiągnięte.

Uzyskane wyniki będą służyć działaniom nad udoskonaleniem oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Wskaźniki oceny Programu:

- Liczba osób, które przystąpiły do programu.
- Liczba osób, które przerwały uczestnictwo w Programie.
- Liczba osób, które ukończyły Program.
- Liczba osób, które ukończyły Program, ale ponownie dopuściły się zachowania przemocowego.

VIII. Zakładane rezultaty

Zakładając, iż głównym celem Programu jest przede wszystkim zahamowanie przemocy domowej oraz zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc, udział w Programie ma skutkować uzyskaniem następujących rezultatów:

- Uzyskanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, form i skutków tego zjawiska.
- Uzyskanie świadomości odpowiedzialności za zachowania przemocowe względem innych osób.
- Nabycie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze stresem, panowania nad emocjami, kontrolowania agresji.
- Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sytuacji problemowych.
- Wzrost kompetencji w zakresie partnerskiego współdziałania, budowania relacji, wychowywania potomstwa w sposób społecznie akceptowany, bez użycia przemocy.

Ufamy, że powyżej opisany program jest optymalnym sposobem na to, by pomóc w osobistej przemianie osobom stosującym przemoc. Tak, aby zaprzestali postępowania krzywdzącego inne osoby, aby zrozumieli „ciemności” swojej przeszłości, kierując się ku jaśniejszej przyszłości, wolnej od przemocy.

„Najłatwiej i najpiękniej nie gnębić drugich, ale samemu nad sobą pracować, żeby być możliwie jak najlepszym”

Sokrates – filozof grecki